

# Реферат на тему: "Вплив античної міфології на зарубіжну літературу"

## Тематично-літературні

Реферат

Вплив античної міфології на зарубіжну літературу

План

I. Вплив античної культури на формування європейської культури.

II. З легенди в реальність.

1. "Іліада" та "Одіссея".

2. "Нитка Аріадни".

III. Вплив античної міфології на зарубіжну і українську літературу.

IV. Актуальність міфів в сьогоденні.

"Усе змінюється, тільки не людина"

Альберт Ейнштейн

Антична література посідає особливе місце в історії світової цивілізації. Адже антична культура — колыска європейської. Розвиток культури Близького й Середнього Сходу також безпосередньо пов'язаний з розвитком античного мистецтва, філософії, науки та літератури.

Антична культура відіграла незаперечну роль у розвитку української культури. Плідний вплив її простежується упродовж віків, починаючи з давніх часів. Діячі української культури постійно дбали, щоб антична спадщина стала набутком народу.

Античну культуру високо цінували прогресивні діячі всіх епох. Гуманісти доби Відродження вважали себе спадкоємцями ідеологів античного світу, а за мету ставили відродження античної культури (звідси й походить назва "доба Відродження"). У XVII та XVIII ст. для прибічників класицизму античне мистецтво стає еталоном прекрасного. Античною культурою захоплювалися філософи і художники доби Просвітництва. Образи та сюжети античного мистецтва надихали Шекспіра й Шевченка.

Чому ж так сталося, що герої саме античної літератури протягом тисячоліть надихають митців і не лише сприймаються як система символів, але й живуть новим життям у драматургії та поезії, у творах Рафаеля і Гойї, Рубенса й Рембрандта, Пікассо та Архипенка?

"Що він Гекубі? Що йому Гекуба?" — запитує Шекспірів Гамлет. Що для нас, сучасників, цариця Гекуба з далекої Трої, зруйнованої за багато століть до нашої ери? Що нам до героїв давньогрецької та римської літератури? Чи хвилюватимуть нас їхні почуття і долі?

Дехто вважає, що зрозуміти душу й поведінку людини чужодальних країн прадавніх часів неможливо. Чи так це? Французький філософ XVIII ст. Монтеск'є стверджує: "Пристрасті в усі часи однакові". Як і тисячоліття тому, нас хвилюють проблеми, що їх

поставили перед людством великі моралісти античності. А художня довершеність не залежить від того, коли жив митець, — чи тисячу років тому, чи дві тисячі, чи вчора.

То як же народились твори, які ми й сьогодні перечитуємо затамувавши подих?

У прадавні часи навкруги теплого й привітного Середземного моря склалися три культури. Єгипетська дивувала, фінікійська лякала, а грецька робила життя світлішим. Чому? Про це зараз і піде розмова.

На початкових етапах грецької історії міфологія була тісно пов'язана з релігійними уявленнями і віруваннями тогочасних греків.

Деякі міфічні герої стали згодом героями усіх народів. Наприклад, титанові Прометею віддають шану усі європейці в усі часи. Його образ створювали письменники різних століть і різних народів. Згадують його й українські автори, починаючи з Кобзаря. Писали про Прометея англійці й німці, французи й італійці... Він став взірцем справжніх людських чеснот.

Кожен з авторів втілював у образі Прометея героя свого часу.

У поемі "Кавказ" Т.Шевченка Прометей виступає як народ, який незламно несе свій хрест. Серце цього народу розбиває сталевий дзьоб орла-поневолювача, але йому не вдається напитися "живучої крові".

Добре знають Геракла, про нього зняті фільми й створені п'єси. Якщо роздивитися герб Харкова, то всі його складові — з грецьких міфів.

Греки, так само як і стародавні українці-язичники, вважали незгоди, хвороби, нещастя, смерть карою богів на людей, яких розгнівали колись інші люди своїми негідними вчинками. Трагічні протиріччя добра і зла, жорстокості й шляхетності, співвідношення свободи, волі, розумної діяльності людини і сліпого фатуму, невблаганної долі — все це втілено у міфах з вражаючою художньою майстерністю й силою. У цих творах є приховане зерно історичної дійсності, і це зерно завжди оздоблене фантазією оповідачів. Підтвердженням цього є історія написання двох відомих творів "Іліади" та "Одіссеї".

Спочатку ці поеми вчені не сприймали всерйоз. І тільки після того як Генріх Шліман провів розкопки і знайшов Трою міф перетворився на реальність.

Те ж саме стосується Кносського палацу, у якому жив Мінотавр. Це чудовисько щорічно з'їдало сім дівчат і сім юнаків. І тільки герой Тесей зумів убити Мінотавра.

Якщо існував Кносський палац, якщо існувала Троя, то хіба не міг існувати Мінотавр, Ахілл, Гектор і інші герої того часу? Напевно це питання задавав собі не один письменник. Можливо загадкові стіни Кносського палацу розказали б нам більше про його історію, але на жаль не всі писемні згадки розшифровано. Отже Троя і надалі залишається таємницею, яка дивує своєю складністю і простотою водночас. А саме здивування спонукає людей філософствувати. Мабуть тому не один письменник звертається у своїх творах до поем Гомера і до троянських міфів взагалі.

Візьмімо, наприклад, образ титана Прометея. Ним надихались і античні автори (до нас дійшла драма Есхіла "Прикутий Прометей") і письменники пізніших часів: Кальдерон, Вольтер, Шеллі, Гьоте, Байрон. А згадаймо такі твори української

літератури: поему "Кавказ" Тараса Шевченка, драму "Іфігенія в Тавриді" Лесі Українки, поему "Прометей" Андрія Малишка.

Квінт Горацій Флакк так описує троянську війну у своїй оді "До Паріса":

"Рушить Греція вся,  
клавши обітницю  
Геть стоптати твій шлюб,  
А заразом — усе  
Давнє царство Пріамове".

Як колись греки втілювали в своїх героях ідеали людей, так пізніше Вільям Шекспір втілює у Гамлеті ідеал людини свого часу. Якщо порівняти Ахілла і Гамлета ми побачимо велику схожість між цими двома персонажами. Вони обоє переслідували благородні цілі, але досягали їх не благородними засобами: щоб перемогти, герої грали на полі суперника за його ж правилами.

Отже на початку третього тисячоліття, у вік космічних швидкостей, дивовижних досягнень, науки і техніки, ми знову повертаємось до міфів Давньої Греції. Повертаємось не тільки до перших фантастичних уявлень про створення світу про виникнення людини та зміну пір року. Нас, у першу чергу, цікавлять давні уявлення про людину, її прагнення, мрії, її розуміння Добра і Зла.

Люди є центром давньогрецького міфу, вони можуть навіть сперечатися з богами і не поступаються у цій боротьбі своїми принципами, їхня мужність та сила, їхні таланти і почуття гідні уваги і пошани завжди. Недарма ж вони дали через віки натхнення художникам і скульпторам, письменникам та музикантам. Недарма ж їх у давньогрецькій міфології так і звуть — герої.

Багато чого теперішній світ запозичив у Давній Греції. Передусім радісне ставлення до життя. Бо навіть привітання тоді було: "Радійте!" і міфи Давньої Греції стали основою культур багатьох народів разом із заповідями Біблії та творами власного фольклору.

Неможливо переоцінити значення грецької міфології для світової культури.